Lieta Nr. C17084714
Nr. C-0847-14/01

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2014.gada 27.jūnijā

Jūrmalas pilsētas tiesa

tiesnese S.Beļajeva

ar tiesas sēdes sekretāri I.Štokmani,

piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. B/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS „SEB banka" prasību pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 7.martā AS „SEB banka" cēla tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu, norādot, ka 2005.gada 25.februārī starp Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fondu (turpmāk tekstā – Fonds) un /pers. C/, /pers. D/ un /pers. F/ kā solidāriem aizņēmējiem tika noslēgts Aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru aizņēmējiem tika piešķirts aizdevums EUR 130400,00 apmērā jeb Ls 91645,65. Ar 2005.gada 1.jūnija grozījumiem aizņēmējiem tika piešķirts papildus aizdevums EUR 61678,97 apmērā. Tādējādi kopējais aizdevums sastāda EUR 192350,00 jeb Ls 135184,35. Aizdevums tika nodrošināts ar /pers. F/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/, hipotēku Ls 148702,00 apmērā. 2009.gada 28.jūlijā starp Fondu un prasītāju tika noslēgts Cesijas līgums, saskaņā ar kuru visi prasījumi, kuri izriet no Aizdevuma līguma, tika nodoti prasītājam. Ņemot vērā, ka atbildētāji neveica savu pienākumu atbilstoši Aizdevuma līgumam dzēst parāda saistības, 2008.gada 9.septembrī Fonds rakstveidā paziņoja atbildētājiem par vienpusēju atkāpšanos no Aizdevuma līguma, pieprasot atmaksāt aizdevumu, procentus un līgumsodu, kā arī brīdināja par vēršanos tiesā aizdevuma atgūšanai piespiedu ceļā. Tā kā saistības netika pildītas, 2009.gada 6.jūlijā Fonds iesniedza tiesā pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildi. Ar 2009.gada 17.jūlija Jūrmalas pilsētas tiesas lēmumu tika apmierināts Fonda pieteikums par aizņēmēju saistību solidāru bezstrīdus piespiedu izpildi par aizdevuma pamatsummas Ls 128967,08, procentu Ls 8535,70 un līgumsoda Ls 6597,20 samaksu, kā arī nolemts piedzīt solidāri tiesas izdevumus Ls 200,00 apmērā. Aizņēmēji nav apstrīdējuši Fonda prasījumu, kas tika apmierināts ar tiesas lēmumu, kā arī nav iesniegta apvērsuma prasība. Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2009.gada 15.septembra lēmumu, 2009.gada 17.jūlija Jūrmalas pilsētas tiesas lēmumā Fonds aizstāts ar AS "SEB banka". Tiesas lēmums tika iesniegts piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam ar lūgumu vērst piedziņu uz ieķīlāto nekustamo īpašumu. Izpildes procesā radās sprieduma izpildes izdevumi Ls 1225,09 apmērā, taču piedziņas process tika atlikts, jo 2010.gada 14.septembrī no tiesu izpildītāja saņemts paziņojums, ka aizņēmējs /pers. F/ ir miris 2005.gada 4.septembrī. 2006.gada 31.oktobrī mantojuma tiesībās uz visu /pers. F/ atstāto mantojumu apstiprināts atbildētājs /pers. C/, tomēr īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu joprojām ir reģistrētas uz mirušo personu. Šis fakts apgrūtina prasītāja piedziņas procesu. Bezstrīdus piespiedu izpilde izpildāma, vēršot piedziņu tikai uz ieķīlāto mantu, t.i., uz nodibināto hipotēku vai komercķīlu. Līdz ar to tiesas lēmumu nav iespējams izpildīt, jo saistības nodrošināšanai ieķīlātais nekustamais īpašums nevar tikt realizēts. Ņemot vērā minēto, parāda piedziņa ir iespējama, iesniedzot prasības pieteikumu par parāda piedziņu no atbildētājiem, atsevišķi saņemot tiesas pielemtu tiesību realizēt ķīlas tiesības uz nekustamo īpašumu. Lai arī nekustamais īpašums nav ierakstīts zemesgrāmatā uz mantinieka vārda, īpašums pieder mantiniekam uz likuma pamata. Tādējādi no 04.09.2005. /pers. F/ vairs nav uzskatāms par nekustamā īpašuma īpašnieku un nekustamā īpašuma tiesība ir pārgājusi uz viņa mantinieku /pers. C/. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 568.pantu, sprieduma izpilde notiek uz parādnieka rēķina, līdz ar to prasītājs lūdz šīs tiesvedības ietvaros piedzīt arī sprieduma izpildes izdevumus Ls 1225,09 jeb EUR 1743,15. Atbildētāji līdz prasības iesniegšanai tiesā saistības, kas izriet no Aizdevuma līguma, nav izpildījuši un parāda apmērs, kas pielemts ar tiesas lēmumu, nav mainījies, bet tas ir palielinājis uz sprieduma izpildes izdevumu rēķina. Atbildētāji ir parādā prasītājam EUR 206778,95, tajā skaitā aizdevuma pamatsummu EUR 183503,62, procentus par periodu no 01.07.2008. līdz 06.07.2009. EUR 12145,21, līgumsodu par periodu no 01.07.2008. līdz 06.07.2009. EUR 9386,97 un sprieduma izpildes izdevumus EUR 1743,15. Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1034., 1753., 1756., 1765., 1716., 1717., 1720., 1722., 1672.pantu, Civilprocesa likuma 568., 127., 26., 34., 41. 195.pantu, lūdz piedzīt solidāri no /pers. C/ un /pers. G/ 206778,95, ko veido aizdevuma pamatsumma EUR 183503,62, procenti par periodu no 01.07.2008. līdz 06.07.2009. EUR 12145,21, līgumsods par periodu no 01.07.2008. līdz 06.07.2009. EUR 9386,97 un sprieduma izpildes izdevumi EUR 1743,15, lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem tiesāšanās izdevumus, lūdz noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no aizdevuma pamatsummas un lūdz noteikt tiesību realizēt ķīlas tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/.

Atbildētāji rakstveida paskaidrojumus vai iebildumus par prasību tiesā nav iesnieguši.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis prasību uzturēja uz prasības pieteikumā minētajiem pamatiem, papildus norādot, ka nav šķēršļu nodrošinātajam kreditoram lūgt piedzīt parādu. Apvērsuma prasība nav celta, tātad atbildētājiem nav iebildumu pret prasību.

Atbildētāji uz tiesas sēdi neieradās, par savas neierašanās iemesliem tiesai nav ziņojuši. Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājiem paziņots likumā noteiktā kārtībā, nosūtot tiesas pavēstes uz atbildētāju deklarēto dzīvesvietu. Tiesā nav saņemti atbildētāju lūgumi atlikt lietas izskatīšanu vai izskatīt lietu bez atbildētāju klātbūtnes tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, *tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses (…). Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē (…)*.

Pie šādiem apstākļiem tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 74.panta septītās daļas 1.punktu un 156.panta pirmo daļu, atzīst, ka lietas izskatīšana iespējama bez atbildētāju klātbūtnes tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 208.^{1}panta pirmā daļa noteic, ka *aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu*.

Tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.^{1}pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmuguriskais spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.^{1}panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, kā arī pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, pierādīta un apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, *saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma*.

Lietā konstatēts, ka pamatojoties uz 2005.gada 25.februāra Aizdevuma līgumu /Nr./(ar hipotēku) (ar vēlākiem grozījumiem), ir nodibinātas līgumsaistības starp ASV bezpeļņas korporāciju „Baltijas Amerikas Uzņēmējdarbības fonds" un solidāriem aizņēmējiem /pers. F/, /pers. C/ un /pers. D/ par aizdevuma izsniegšanu par kopējo summu EUR 192350,00. Atbilstoši minētā līguma noteikumiem, aizdevums nodrošināts ar hipotēku, kas nostiprināta uz aizņēmējam /pers. F/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/(lietas 10.-36.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus*.

Atbilstoši Civillikuma 1590.pantam, *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu (…)*.

Kā norādīts prasības pieteikumā, aizņēmēji nepildīja ar 2005.gada 25.februāra līgumu uzņemtās saistības. Uz šī pamata 2008.gada 9.septembrī aizdevējs paziņoja aizņēmējiem par vienpusēju atkāpšanos līguma, pieprasot tūlītēju visa aizdevuma, kavēto procentu un līgumsoda samaksu 14 dienu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas, kā arī brīdinot par vēršanos tiesā ar pieteikumu par saistības piespiedu izpildi (lietas 52.lapa). Tiesa konstatē, ka šādas bankas tiesības ir pielīgtas Aizdevuma līguma 12.3.punktā.

No lietas materiāliem izriet, ka aizņēmēji /pers. C/ un /pers. D/ 2008.gada 9.septembra paziņojumu ir saņēmuši, tomēr parādu nav samaksājuši.

Lietā ir konstatēts, ka aizdevuma saistību izpildes nolūkā aizdevējs ir vērsies tiesā ar pieteikumu par saistības bezstrīdus piespiedu izpildi, un ar lietā esošo Jūrmalas pilsētas tiesas 2009.gada 17.jūlija lēmumu lietā Nr.3-12/1267/5 ir pierādīts, ka bezstrīdus piespiedu izpildei pakļauta /pers. F/, /pers. D/ un /pers. C/ solidārā saistība par neatmaksāto aizdevumu Ls 128967,08, procentiem Ls 8535,70 un līgumsodu Ls 6597,20, piedziņu vēršot uz aizņēmējam /pers. F/ piederošo un par labu aizdevējam ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/.

Ar lietā esošo 2009.gada 28.jūlija Cesijas līgumu Nr.5-E (lietas 38.lapa) pierādīts, ka Fonds cedējis prasītājam visus prasījumus, galvenos un blakus prasījumus, prasījumus, kas pastāv Cesijas dienā un prasījumus, kas var rasties nākotnē, kuri pieder Cedentam saskaņā ar 2005.gada 25.februāra Aizdevuma līgumu ar hipotēku Nr.EMR-0290 un vēlākiem līguma grozījumiem ar aizdevuma ņēmējiem /pers. F/, /pers. D/ un /pers. C/. Savukārt saskaņā ar lietā esošo Jūrmalas pilsētas tiesas 2009.gada 15.septembra lēmumu lietā Nr.3-12/1267/5, Fonds ir aizstāts ar prasītāju (lietas 58.lapa). Tādējādi, atbilstoši Civillikuma 1805.panta noteikumiem, cesionārs lietā ir ieguvis kreditora tiesības.

Saskaņā ar lietā esošo izdruku no Personu datu pārlūka (lietas 62.lapa), aizņēmējs un ķīlas devējs /pers. F/ miris 2005.gada 4.septembrī.

No lietā esošās Rīgas apgabaltiesas zvērināta notāra Aigara Kaupes informācijas (lietas 61.lapa) izriet, ka 2006.gada 31.oktobrī mantojuma tiesībās uz visu /pers. F/ atstāto mantojumu ir apstiprināts mantojuma atstājēja dēls – atbildētājs un solidārais aizņēmējs /pers. C/.

Lietā konstatēts, ka prasītājs ir vērsies pie tiesu izpildītāja piedziņas vēršanai uz ieķīlāto nekustamo īpašumu, taču saskaņā ar lietā esošo tiesu izpildītāja 2012.gada 30.jūlija paziņojumu par izpildu lietvedības izbeigšanu (lietas 60.lapa), izpildu lietvedība lietā ir izbeigta.

Kā norādījis prasītājs, piedziņas process lietā ir apturēts, jo ieķīlātais nekustamais īpašums joprojām ir reģistrēts uz mirušo personu

/pers. F/, ko apstiprina lietā esošā Zemesgrāmatu nodalījuma izdruka (lietas 64.-66.lapa).

Uz šī pamata un atsaucoties uz LR Augstākās tiesas 2010.gada tiesu prakses apkopojumu saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanā, kur norādīts, ka bezstrīdus piespiedu izpilde izpildāma, vēršot piedziņu tikai uz ieķīlāto mantu, prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājiem parādu – neatmaksāto aizdevuma pamatsummu Ls 128967,08 jeb EUR 183503,62, procentus Ls 8535,70 jeb EUR 12145,21 un līgumsodu Ls 6597,20 jeb EUR 9386,97, kā arī lūdz piedzīt sprieduma izpildes izdevumus EUR 1743,15, nosakot tiesību realizēt ķīlas tiesības uz ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/.

Saskaņā ar Civillikuma 705.panta pirmo daļu, *ar mantojuma iegūšanu uz mantinieku pāriet, līdz ar mantojuma atstājēja tiesībām, arī visas viņa saistības, izņemot tīri personiskās*.

Savukārt Civillikuma 707.pants noteic, ka *mantojuma atstājēja kreditoriem jāgriežas ar saviem prasījumiem pie mantinieka, kuram, ja no mantojuma nepietiek, jāsamaksā parādi no savas paša mantas; bet citādā ziņā šos parādus samaksājot jāievēro mantojuma atstājēja noteikumi*.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājs pamatoti vērsies tiesā ar prasību par neatmaksātās aizdevuma pamatsummas, procentu un līgumsoda piedziņu pret solidārajiem aizņēmējiem – atbildētājiem /pers. C/ un /pers. D/.

Tiesa atzīst, ka pamatots ir arī prasījums par sprieduma izpildes izdevumu piedziņu, jo šādas prasītāja tiesības izriet no Civilprocesa likuma 568.panta pirmās daļas, kas noteic, ka *sprieduma izpilde notiek uz parādnieka rēķina (…).*

Līdz ar to no atbildētājiem ir piedzenams parāds EUR 206778,95 apmērā, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma Ls 128967,08 jeb EUR 183503,62, procenti Ls 8535,70 jeb EUR 12145,21, līgumsods Ls 6597,20 jeb EUR 9386,97 un sprieduma izpildes izdevumi EUR 1743,15.

Vērtējot prasību daļā par tiesībām realizēt ķīlas tiesības uz ieķīlāto nekustamo īpašumu, tiesa vadās no Civillikuma 701.panta, kas nosaka, ka *ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku*, Civillikuma 1319.panta, kas noteic, ka *ķīlas ņēmējs, kuru parādnieks nav noteiktā laikā apmierinājis, var meklēt sev apmierinājumu no ieķīlātās lietas un šajā nolūkā spert visus vajadzīgos soļus tās pārdošanai*, kā arī Civillikuma 1278.panta, kur noteikts, ka *ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu, uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu*.

Ņemot vērā to, ka lietā ir pierādīta saistību neizpilde no aizņēmēju puses, kā arī to, ka lietā pierādīts, ka atbildētājs /pers. C/ ir apstiprināts mantojuma tiesībās uz visu /pers. F/ atstāto mantu, tajā skaitā ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/, tiesa atzīst, ka arī daļā par tiesību noteikšanu realizēt ķīlas tiesību uz ieķīlāto nekustamo īpašumu prasība ir pamatota un apmierināma.

Vērtējot to, kādā mērā puses īstenojušas Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikto pierādīšanas pienākumu, tiesa konstatē, ka atbildētāji nav izmantojuši savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības – nav snieguši rakstveida paskaidrojumus, nav cēluši iebildumus par prasību, nav apstrīdējuši prasības pieteikumā minētos faktus, kā arī nav tiesā iesnieguši pierādījumus, ka būtu veikta parāda samaksa, no kā secināms, ka atbildētājiem nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Līdz ar to atzīstams, ka prasības pieteikumā norādītos apstākļus apstiprina prasītāja iesniegtie rakstveida pierādījumi un tiesas sēdē sniegtie paskaidrojumi. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, *pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse*.

Bez tam, prasītājs lūdz noteikt tiesības par laiku līdz nolēmuma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru*.

Ņemot vērā minēto, kā arī pamatojoties uz Civillikuma 1765.pantu, tiesa atzīst, ka prasītājam ir nosakāmas tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no aizdevuma pamatsummas līdz nolēmuma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, *kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus*.

Ievērojot minēto, no atbildētājiem par labu prasītājam ir piedzenama valsts nodeva EUR 3668,48 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,83 apmērā.

Bez tam tiesa atzīst, ka no atbildētājiem par labu valstij ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,93 apmērā - starpība, kuru nav sedzis prasītājs, samaksājot ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas dokumentu piegādāšanu, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no minētā un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 41.panta pirmo daļu, 93.panta pirmo daļu, 96.panta piekto daļu, 97., 187., 190., 193., 195., 204.^{1}, 208.^{1} pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt.

Piedzīt solidāri no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu par labu AS „SEB banka", reģ.Nr.40003151743, parādu EUR 206778,95, ko veido neatmaksātā aizdevuma pamatsumma EUR 183503,62, procenti par laika periodu no 01.07.2008. līdz 06.07.2009. EUR 12145,21, līgumsods par laika periodu no 01.07.2008. līdz 06.07.2009. EUR 9386,97 un sprieduma izpildes izdevumi EUR 1743,15, kā arī tiesas izdevumus lietā, kas sastāv no valsts nodevas EUR 3668,48 un ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem EUR 7,83, **kopā – EUR 210455,26** (divi simti desmit tūkstoši, četri simti piecdesmit pieci *euro*, 26 *euro* centi), nosakot AS „SEB banka" tiesības realizēt ķīlas tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs B/, reģistrēts Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/.

Piedzīt solidāri no /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **EUR 7,93** (septiņi *euro*, 93 *euro* centi).

Atzīt AS „SEB banka" tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas līdz sprieduma izpildes dienai.

Noteikt, ka spriedums izpildāms labprātīgi 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par labu valstij iemaksājami, norādot šādus saņēmēja bankas rekvizītus – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ.Nr. LV90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: EKK 21499 un civillietu identificējoša informācija. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Jūrmalas pilsētas tiesas kancelejā.

Prasītājs ir tiesīgs spriedumu pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Jūrmalas pilsētas tiesā.

Atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kura spriedumu taisījusi, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese S.Beļajeva